

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Навчально-науковий інститут № 5
Кафедра кримінального права та кримінології

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
кримінального права та кримінології
протокол № 1 від 30.08.2024 р.
Завідувач кафедри

Микола ПАХНІН

КВАЛІФІКАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ (ВКВС.01)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Вапсва Юрій Альфонсович, доцент кафедри кримінального права та кримінології ННІ № 5, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	+38 057 73-98-078(раб.)
E-mail	ku-pd.fpmk@ukr.net
Назва освітньо-професійної програми	081 Право – 081 «Law»

Рівень вищої освіти	другий (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень (НРК України – 7 рівень та другий цикл вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Статус дисципліни	Вибіркова компонента освітньо-наукової програми, вивчається в 2 семестрі I курсу навчання
Мова викладання	українська
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/годинах	3 кредити ECTS (загальний обсяг - 90 год.)
	- аудиторна робота: 40 год. для денної форми навчання або 14 год. для заочної форми навчання, з них:
	лекції: 10 год. для денної форми навчання або 4 год. для заочної форми навчання
	семінарські заняття: 10 год. для денної форми навчання або 4 год. для заочної форми навчання практичні заняття: 20 год. для денної форми навчання або 6 год. для заочної форми навчання
	- самостійна робота: 50 год. для денної форми навчання або 76 год. для заочної форми навчання
Консультації з навчальної дисципліни	Аудиторні консультації: згідно з графіком консультацій. Он-лайн-консультації: письмово в системі дистанційного навчання Moodle або електронною поштою викладача
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти глибоких наукових, теоретичних і практичних знань, вироблення та удосконалення ними особливих умінь, необхідних як для здійснення наукової, так і науково-педагогічної діяльності
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна або заочна. Види навчальних занять: лекції, семінарські, практичні, самостійна робота.
Необхідне обладнання	Мультимедійне обладнання (ноутбук та проектор), комп'ютерне забезпечення з виходом у мережу Інтернет.
Індивідуальні завдання	Реферати, наукові роботи
Методи та форми контролю	Методи контролю: опитування на семінарських заняттях; рішення фабул на практичних, участь в дискусіях, веб-квестах, обговоренні доповідей, рефератів; підготовка рефератів та доповідей,

	тестування, виконання самостійних робіт. Критерії оцінки поточного контролю викладач повідомляє на першому заняття та перед кожними оцінюванням. Форма контролю: залік.
Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі держави і права, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність. <i>ЗК-1. Здатність комплексно розв'язувати проблему.</i> Здатність виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити адекватні шляхи щодо їх розв'язання; володіння системним, цілісним підходом до аналізу і оцінки правової ситуації. <i>ЗК-2. Критичне мислення.</i> Здатність аналізувати, верифікувати, оцінювати зміст правових приписів при здійсненні професійної діяльності, за необхідності і ту вати пропозиції удосконалення правових актів. <i>ЗК-3. Креативність.</i> Продукування нові правові підходи, формувати і реалізовувати нові правові механізми. <i>ЗК-4. Управління людьми.</i> Здатність проявляти ініціативу та здійснювати лідерські функції в колективі задля досягнення спільної мети; здатність управляти проектами, організовувати командну роботу, ставити цілі, приймати і втілювати рішення; оцінювати та забезпечувати ефективність колективної роботи; здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі професійної ДІЯЛЬНОСТІ. <i>ЗК-5. Координація дій з іншими.</i> Здатність та готовність виконувати колективні проекти, брати на себе відповідальність за виконання робіт окремої групи; уміння вести дискусію, аргументовано відстоюючи свою точку зору. <i>ЗК-7. Емоційний інтелект.</i> Усвідомлення власного емоційного стану, самоконтроль і саморегуляція; самоповага і впевненість; уміння долати труднощі,

	стійкість до стресів; загальний оптимістичний настрій, ініціативність, налаштованість на позитивний результат. ЗК-8. <i>Когнітивна гнучкість</i>. Здатність здобувати нові знання, уміння та інтегрувати їх з уже наявними; спроможність аналізувати явище, ситуацію, проблему, враховуючи різні параметри, фактори, причини; здатність адаптувати мислення для вирішення задач у змінених умовах чи нестандартних ситуаціях. ЗК-9. <i>Орієнтація на високий результат</i>. Внутрішня потреба виконувати роботу якісно; здатність планувати етапи та хід виконуваної роботи, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, представляти результати роботи й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні ЗК-10. <i>Формулювання суджень і ухвалення рішень</i>. Спроможність орієнтуватися у різних поглядах на проблему та шляхи її розв'язання, формувати власну думку; уміти формулювати задачу, аргументовано обирати оптимальні шляхи розв'язання, аналізувати й осмислювати отриманий розв'язок, переконливо його представляти ЗК-11. <i>Дослідна</i>. Здатність і готовність здійснювати дослідження у сфері правозастосування, шляхом вивчення, опису, пояснення і прогнозування дійсності задля розвитку теорії, побудови гіпотез та отримання нових знань СК-3. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати належні способи і процедури їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності. СК-6. Здатність діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури СК-7. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих компетентностей у професійній діяльності СК-8. Здатність здійснювати правову кваліфікацію, застосовувати принципи, якими слід керуватися під час її проведення, готовність до

	відмежування кримінальних правопорушень від інших правопорушень та цивільно-правових деліктів СК-9. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти СК-10. Здатність і готовність особи до прийняття правомірного рішення під час здійснення право застосовної діяльності на основі юридичних фактів та у відповідності до нормативно-правових актів. СК-11. Здатність і готовність особи використовувати сукупність організаційних та технічних засобів для обробки та збереження інформації

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

ТЕМА № 1 «Поняття корупції та корупційного злочину. Види корупційних злочинів».

Поняття корупції, міжнародне та національне законодавство щодо протидії корупції.

Поняття та ознаки корупційного злочину. Види корупційних злочинів. Відмежування корупційних злочинів від суміжних правопорушень.

ТЕМА № 2. «Кримінально-правова характеристика та кваліфікація корупційних злочинів».

Поняття і види кваліфікації злочинів. Етапи кваліфікації злочинів.

Правила кваліфікації при конкуренції норм. Відмінність конкуренції від колізії правових норм, шляхи подолання колізії.

Значення судової практики та її узагальнень з окремих категорій кримінальних справ для правильного тлумачення і застосування кримінально-правових норм Особливої частини.

Об'єкт та предмет корупційних злочинів.

Поняття та види суб'єктів корупційних злочинів.

Поняття зловживання повноваженнями та зловживання службовою особою службовим становищем. Види корупційних злочинів, що вчиняються шляхом зловживання службовою особою службовим становищем.

Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки:

1) заволодіння шляхом зловживання службовим становищем:

- майном (ст. 191 КК України);
- вогнепальною зброєю бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами, засобами пересування, військовою та спеціальною технікою чи іншим військовим майном (ст. 262, 410 КК України);
- наркотичними засобами, психотропними речовинами або їх аналогами,

прекурсорами, обладнанням, призначеним для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 308, 312, 313 КК України);
- документами, штампами, печатками, паспортом (ст. 357 КК України);

2) порушення, шляхом зловживання службовим становищем, встановлених правил посіву або вирощування снотворного маку чи конопель, а також порушення правил виробництва, виготовлення, зберігання, обліку, відпуску, розподілу, торгівлі, перевезення, пересилання чи використання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, призначених для виробництва чи виготовлення цих засобів чи речовин (ст. 320 КК України).

Кваліфікація корупційних злочинів, що передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КК України.

Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки корупційних злочинів:

- нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст. 210 КК України);

- підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України);

- прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України);

- незаконне збагачення (ст. 368-2 КК України);

- підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 368-3 КК України);

- підкуп особи, яка надає публічні послуги (ст. 368-6 КК України);

- пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК України);

- зловживання впливом (ст. 369-2 КК України).

Кваліфікація корупційних злочинів при співучасті, множинності та незакінченому злочині.

Програмні результати навчання	ПРН 1.Застосовувати системний підхід під час оцінювання суспільних процесів і явищ; визначати основи функціонування відповідних процесів і явищ через правову парадигму.
	ПРН-2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
	ПРН 3. Демонструвати високий ступінь самостійності, а також навички групової взаємодії в ході розробки, реалізації й подальшого управління науковими проектами.

	ПРН 6. Вміти використовувати здобутки теорії права, інших правових наук під час здійснення комплексних досліджень, а також розв'язання проблем окремої групи правових відносин.
	ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
	ПРН-8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
	ПРН-9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
	ПРН 10. Вміти використовувати сучасні інформаційні технології під час пошуку, збирання, обміну, демонстрації інформації, а також проведення наукових заходів.
	ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
	ПРН 13. Знати методику педагогічної діяльності в галузі права, а також сучасні освітні методи та технології; вміти використовувати інформаційні та комунікативні технології задля проведення очного або дистанційного навчання.
	ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
	ПРН 15. Демонструвати авторитетність, інноваційність, академічну та професійну доброчесність під час створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження, яке відповідає стандартам національного та міжнародного рівнів.
КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (залік). <i>Підсумкові бали навчальної дисципліни = Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем) + Кількість балів за підсумковим контролем</i>	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в	Оцінка за	Оцінка за шкалою ECTS

балах	національною шкалою	Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не мають істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
1–20			

Орієнтовний перелік питань до заліку	Контрольні питання до заліку
	1. Поняття, етапи кваліфікації кримінальних правопорушень. Кваліфікація при незакінченому правопорушенні, при множинності та співучасті. 2. Поняття корупції та корупційного правопорушення. Ознаки та види корупційних правопорушень. Відмежування кримінальних корупційних правопорушень від адміністративних корупційних правопорушень. 3. Поняття, характеристика об’єктивних та суб’єктивних

	ознак, кваліфікуючі ознаки: заволодіння шляхом зловживання службовим становищем чужим майном (ст. 191 КК України). 4. Поняття, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: заволодіння шляхом зловживання службовим вогнепальною зброєю бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами, засобами пересування, військовою та спеціальною технікою чи іншим військовим майном (ст. 262, 410 КК України). 5. Поняття, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: заволодіння шляхом зловживання службовим становищем наркотичними засобами, психотропними речовинами або їх аналогами, прекурсорами, обладнанням, призначеним для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 308, 312, 313 КК України); 6. Поняття, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: заволодіння шляхом зловживання службовим становищем документами, штампами, печатками та паспортом (ст. 357 КК України); 7. Поняття, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: порушення, шляхом зловживання службовим становищем, встановлених правил посіву або вирощування снотворного маку чи конопель, а також порушення правил виробництва, виготовлення, зберігання, обліку, відпуску, розподілу, торгівлі, перевезення, пересилання чи використання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, призначених для виробництва чи виготовлення цих засобів чи речовин (ст. 320 КК України). 8. Поняття неправомірної вигоди, як ознаки корупційних правопорушень. Значення розміру неправомірної вигоди для кваліфікації корупційних правопорушень. 9. Об'єкт корупційних правопорушень. 10. Предмет корупційних злочинів. 11. Суб'єкт корупційних правопорушень. 12. Суб'єктивна сторона корупційних правопорушень. 13. Службова особа, як суб'єкт корупційних правопорушень, поняття та види. 14. Поняття службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми, як суб'єкт корупційних правопорушень. 15. Поняття особи, яка надає публічні послуги, як суб'єкту

корупційних злочинів.

- 16.Поняття особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як суб'єкту корупційних правопорушень.
- 17.Поняття, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст. 210 КК України).
- 18.Поняття, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: підкупу працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України).
19. Кримінальна відповідальність за зловживання повноваженнями. Поняття зловживання повноваженнями як елементу корупційних правопорушень.
- 20.Кримінальна відповідальність за прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди.
- 21.Кримінальна відповідальність за пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди.
- 22.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України).
23. Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 364-1 КК України);
- 24.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (ст. 365-2 КК України).
- 25.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак: прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України).
- 26.Поняття та ознаки вимагання неправомірної вигоди службовою особою.
27. Кваліфікуючі ознаки: прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України).
- 28.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: незаконного збагачення (ст. 368-2 КК України).

- 29.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: підкупу службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 368-3 КК України).
- 30.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: підкупу особи, яка надає публічні послуги (ст. 368-6 КК України).
- 31.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: пропозиції, обіцянки або наданні неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК України).
- 32.Поняття характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки: зловживання впливом (ст. 369-2 КК України).
33. Поняття та юридичні характеристики прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
- 34.Відмежування незаконного збагачення від прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
- 35.Відмежування заволодіння шляхом зловживання службовим становищем чужим майном (ст. 190 КК України) від зловживання повноваженнями (ст. 364, ст. 364-1 КК України).
- 36.Відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України) від порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви) (ст. 172-6 КпАП України).
- 37.Відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України) від зловживання впливом (ч. 2 ст. 369-2 КК України).
- 38.Відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України) від незаконного збагачення (ст. 368-2 КК України).
- 39.Загальна кримінально-правова характеристика корупційних правопорушень що, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КК України, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем.
- 40.Кваліфікуючі ознаки корупційних правопорушень.

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Вапсва Ю.А. Павликівський В.І. Кримінальний кодекс України. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (станом на 1 січня 2008 року).- Х:”СІМ”, 2008.

2. Кримінальне право України. (Загальна частина): підручник / [А.М. Бабенко, Ю.А. Вапсва, В.К. Грищук та ін.]; за заг.ред. О.М. Бандурки; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ.- Х.:Вид-во ХНУВС, 2011.-378с.

3. Кримінальне право України. (Особлива частина): підручник / Кол. А.В. Байлов, О.А. Васильєв, О.О. Житний та ін.; за заг.ред. О.М. Литвинова; наук.ред. серії О.М. Бандурка; - Харків.:Вид-во ХНУВС, 2011.-572с.

4. А.М. Шульга, В.І. Павликівський, Ю.А. Вапсва. Кримінальне право України: основні питання та відповіді // Посібник. –Х.: Майдан, 2014. – 276 с.

5. Вапсва Ю.А. (у співавторстві) // Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави та права ім. В.М. Корецького, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, редкол. В.Я. Тацій [та ін.]. т. 17: Кримінальне право.- Харків: Право, 2017.-1064 с.

6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України (2-е вид., перероб. та доп.) / За заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. Київ : Дакор, 2008. 1428 с.

7. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 520 с.

8. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

Додаткова:

1. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення : навч. посіб. / С. М. Клімова, Т. В. Ковальова, М. О. Тучак. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. 200 с.

2. Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та практичні проблеми : монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. Івано-Франківськ – Харків : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. 419 с.

3. Панов М. І. Кримінальна відповідальність : поняття, принципи, підстава // *Право України*. 2012. № 8. С. 249 – 259.

Нормативно-правові акти:

1. Конвенція ООН проти корупції, підписана від імені України 11.12.03 в м. Меріда (Мексиканські Сполучені Штати) та ратифікована згідно із Законом України від 18.10.06 № 251-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/251-16#Text>
2. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією, підписана від імені України 27.01.99 в м. Страсбурзі та ратифікована згідно із Законом України від 18.10.06 № 252-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text
3. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією, підписана від імені України 04.11.99 в м. Страсбурзі та ратифікована згідно із Законом України від 16.03.05 № 2476-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text
4. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
5. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
6. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 - 2017 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>
7. Про Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки (від 21.10.11 № 1001/2011, затверджено Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001/2011#Text>
8. Державна програма щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015—2017 роки: Постанова Кабінету міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2015-%D0%BF#Text>
9. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV (із змінами) // Відомості Верховної Ради України, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
10. Конвенція про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин. – Нью-Йорк: ООН, 1988. Дата підписання Україною: 16 березня 1989 р. Набуття чинності для України: 27 листопада 1991 р. (Конвенцію ратифіковано Постановою ВР № 1000-XII від 25.04.91р.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096#Text
11. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
13. Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин, і прекурсорів. Затверджений постановою КМ України від 6 травня 2000 р. № 770. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF#Text>

14. Перелік психотропних лікарських препаратів, що є небезпечними для здоров'я в разі зловживання ними. Затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20 вересня 1995 р. № 172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0242-96#Text>

15. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII // URL: <http://www.golos.com.ua/article/257729>

16. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 26.04.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02#Text>

17. Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-02#Text>

18. Таблиці невеликих, великих та особливих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу. Затверджені наказом МОЗ України № 188 від 1 серпня 2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00#Text>

19. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435–IV. // Відомості Верховної Ради України України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Судова влада України <https://court.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>

5. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.

6. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>

9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>